

**Naar een schone en onafhankelijke
energievoorziening**

Inhoudsopgave

- *Scope*
- *Ambitie en (tussen)doelen*
- *De energietransitie*
- *Waar staan we, wat hebben we te doen?*
- *Ruimtebeslag*
- *Uitgangspunten*
- *3 actielijnen*

Scope

- *Aanleiding*

Opwarming aarde door CO2 uitstoot en schaarste fossiele brandstoffen

- *Klimaatadaptatie*

De aanpak die er gericht is om met de gevolgen van het broeikaseffect om te gaan

- *Energietransitie*

De aanpak die gericht is op de oorzaak

Just keep on living & doing business
THE SAME OLD WAY

THE KIDS WILL ADAPT

Ambitie (in raad wel besloten energieneutraal, maar nog niet wanneer)

- We zijn als stad in 2050 energieneutraal (evenveel energie verbruiken als opwekken)

Doelstellingen (al in raad besloten)

- Ten opzichte van 1990 is in 2020 een reductie van 20% van de uitstoot van CO₂ bereikt
- In 2020 wordt er 20% van de gebruikte energie schoon opgewekt.

Doelen voor komende 8 jaar (2025)

- Zwolle reduceert in 2025 25% van de uitstoot van CO₂ ten opzichte van 1990
- Zwolle wekt 25% van de energie die wordt gebruikt duurzaam op in 2025.

ENERGIETRANSITIE

Stel je voor...

- Waardeketen hier houden
- Continuïteit van energievoorziening
- Onbeperkt gebruik van eigen energie

De energie die ons ter beschikking staat

Duurzame bronnen:
ieder jaar weer

Zonne-energie
23.000 TWy/jaar

Eindig bronnen:
alles wat er nog is

Energiebehoefte wereld

- 2009: 16 TWy/jaar
- 2050: 28 TWy/jaar

Aardgas
215 TWy

Aardolie
240 TWy

Uranium
90-300 TWy

Steenkool
900 TWy

👉 Het is een transitie

Zwolle

Een transitie is een structurele verandering die het resultaat is van op elkaar inwerkende en elkaar versterkende ontwikkelingen op het gebied van bijvoorbeeld economie, technologie, instituties, en natuur en milieu (bron: wikipedia)

↓ Koplopers

Wylbedrijf Dierse

Windesheim

ZWOLLE IN
TRANSITIE

Blauwvinger Energie

Zo doen we dat in Zwolle!

Wehkamp

Als de techniek 't toelaat...

<https://youtu.be/BTEqXBzwtzg>

👉 Waar staan we nu?

Zwolle

Hoeveelheid CO2 uitstoot in Zwolle (elektriciteit- en warmtegebruik) sinds 1990 (in kton)

CO2 uitstoot	1990	2009	2011	2015
Bedrijven	300	430	450	420
Particulieren	200	180	175	160
	500	610	625	580

Bron: Energie in Beeld

Doel 2020: 400 kton CO2 (= 80% van 1990)

Opgave: 180 kton CO2 reductie van 2015 tot 2020

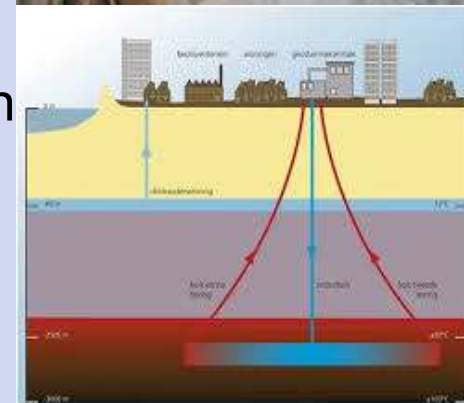

Gevoel voor de omvang

Zwolle

Hoe bereik je een reductie van 10 kton?

- Zonnepanelen op 15% van alle woningen of
- 2,4 windmolens van 3 MW of
- 29 voetbalvelden met zonnepanelen of
- 50% van alle bedrijven reduceren hun CO2 uitstoot met 5% of
- Een derde van alle woningen in Zwolle worden geïsoleerd of
- 3 geothermiebronnen

👉 Waar staan we nu?

Zwolle

In Zwolle wordt nu 7% van de energie duurzaam opgewekt.

(Doelstelling: in 2020 wordt 20% van de energie duurzaam opgewekt)

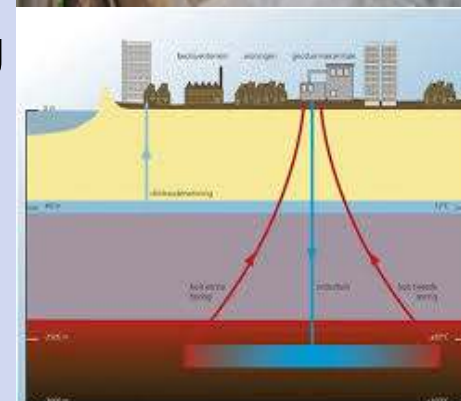
Welke manieren van duurzame opwekking zijn er?

Elektriciteit

- Windenergie
- Zonnepanelen
- Waterkracht

Warmte

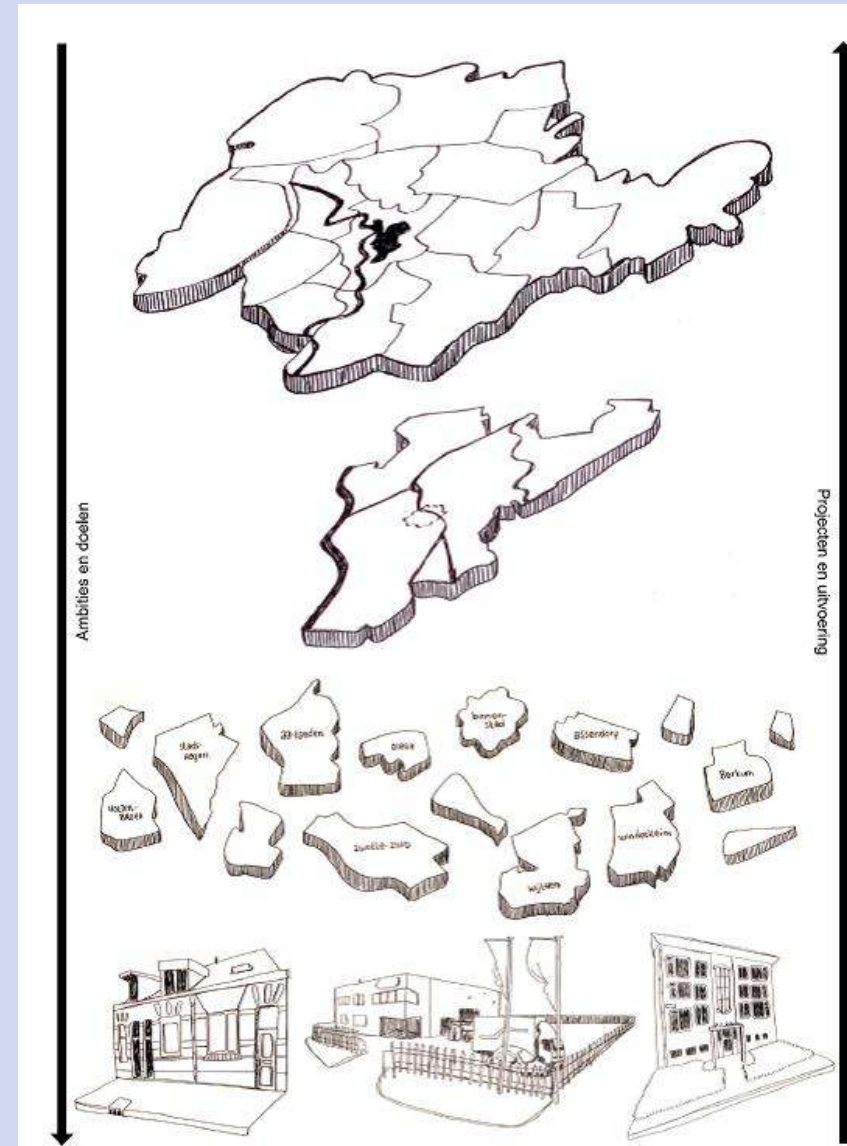
- Bodemenergie
- Geothermie
- Biomassa
- Rest- en asfaltwarmte

Schone energie vraagt ruimte

- Zwolle is een stadsgemeente, niet genoeg ruimte met huidige techniek
- We hebben alle ruimte binnen gemeente nodig om ca 1/3 van onze ambitie waar te maken
- Alle mogelijke energiebronnen inzetten (en/en)
- Alle schaalniveaus nodig (Zwolle, provincie, NL)

Voorbeeld van een indicatieve energiemix

Zwolle

Elektriciteit	Bijdrage
Grootschalig zonneveld 100ha	30
Zonnepanelen op 10.000 woningen	15
20 windmolens van ca 3 Mw	59
Totaal elektriciteit	104

Warmte	Bijdrage
Geothermiebron Hanzeland + extra afnemers	4,6
1000 ha landbouwgrond biomassa	20
2/3 van 25.000 woningen hybride warmtepompen	12
50% extra besparen gasverbruik van 50% woningen en 20% bedrijven	20
50% van 25.000 woningen zonnecollectoren voor warmwaterproductie	4,3
Bodemenergiesystemen	5
Totaal warmte	66

Uitgangspunten (passend bij DNA Zwolle)

Zwolle

- Gezamenlijke bijdrage, waarde creëren
- Actieve rol voor de gemeente, maatwerk
- Integrale oplossingsrichtingen met sociale en economische opbrengsten hebben de voorkeur
- Innovatie omarmen, uitlokken of zelf initiëren

Versnellen via 3 actielijnen

Zwolle

1. Inzicht en uitzicht bieden

Bewust maken van wat er speelt en perspectief bieden

2. Stimuleren en betrekken

Niet omdat het moet maar omdat we willen en kunnen

3. Verantwoordelijkheid nemen

Zelf het goede voorbeeld geven waar we kunnen

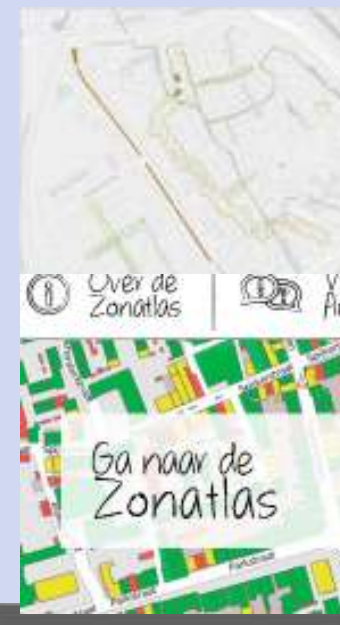

Actielijn 1: Inzicht en uitzicht bieden

Zwolle

Energiekansenkaart, potentie in beeld

- Inzicht bieden in energiepotentieel
- Lokaal, provinciaal, regionaal
- Diverse kaartlagen
 - Waar zitten de warmtenetten?
 - Hoe ziet het netwerk van Enexis er uit?
 - Waar zitten mogelijkheden voor windmolens/zonnevelden?
 - Waar zien we initiatieven?

Actielijn 2: Stimuleren en betrekken

Zwolle

Meebewegen met het ritme van de stad

Meedoen in projecten

- Nieuwbouw en transformatie
- Klaar staan met concepten
- Financiering zoeken waar nodig
- Prestatie-afspraken corporaties
- Betrekken Concilium

Wat is nodig?

- Kennis
- Nabijheid
- (Op) Tijd

Actielijn 2: Stimuleren en betrekken

Co-creatie in gebieden

- Ambities komen bij elkaar in gebieden: energie, water, wonen, werken, zorg, etc.
- Gebieden verschillen, mensen verschillen
- Maatwerk per gebied
- Verbinden met lokale noden en behoeftes
- Projecten initiëren, verdikken en verbreden ten behoeve van meerwaarde
- Bestendigen, continuïteit

Wat doen wij?

- Gebiedsprofielen (MJOP, indexen, geldstromen)
- Eigen instrumenten inzetten, daarbij uitnodigen
- Arrangeurs, makelaars inzetten
- Ontwerpend onderzoek + proberen

Actielijn 2: Stimuleren en betrekken

Co-creatie in gebieden, notendop

Waar?

Voorzetje:

- Zwolle-Zuid, opvolging atelier ZZ
- Stadshagen, Breezicht als katalysator
- Zwolle-Noord: Dieze, Holtenbroek, Aa-Landen
- Spoorzone, Hanzeland, Assendorp
- Hessenpoort, Marslanden

Actielijn 3: Zelf verantwoordelijkheid nemen

Zwolle

Verduurzaming eigen energieverbruik; 12.500 MWh

Energie besparen door:

- Extra te investeren in ombouw openbare verlichting naar LED
- Te investeren in het verduurzamen van onze eigen gebouwen (o.a. ESCO)

Energie opwekken door:

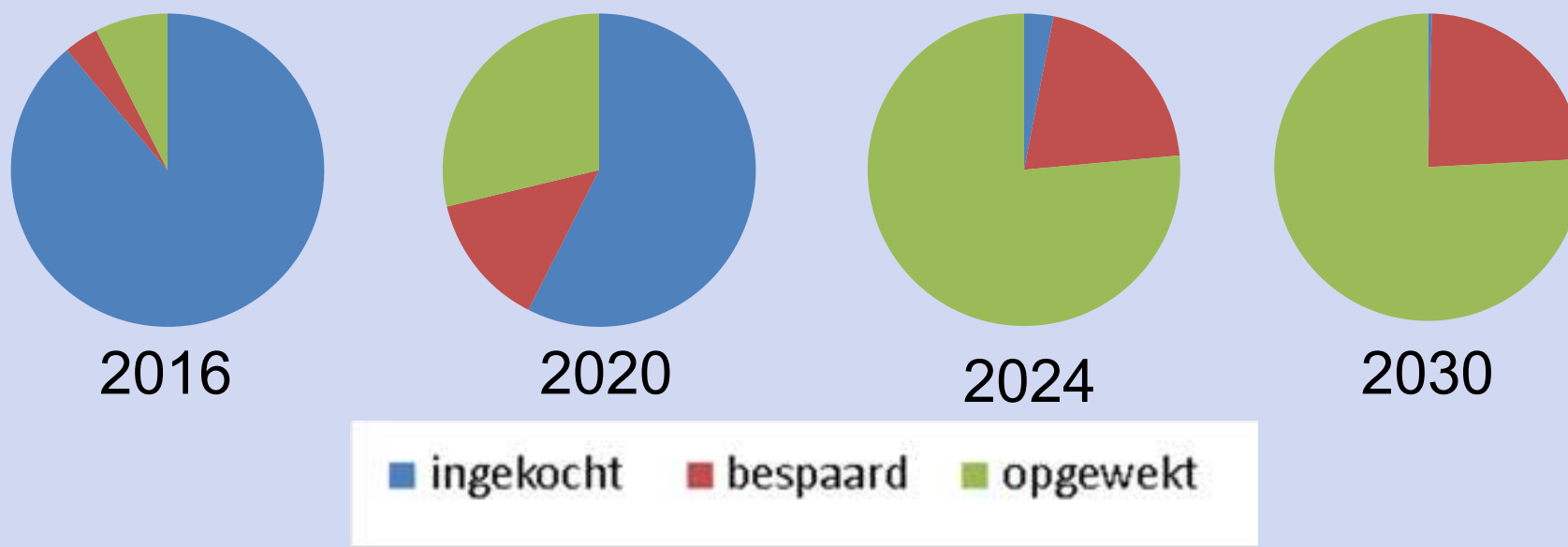
- Gemeentelijke gebouwen verder te voorzien van zonnepanelen
- Het aanleggen, participeren of afnemen op een lokaal zonneveld
- Het aanleggen, participeren of afnemen op een lokale windmolen.

Daarbij steeds de vraag: wie doet er mee?

Vergroening energiehuishouding volgens fasering

- In 2020 is 29% lokaal opgewekt en is 14% op het energieverbruik bespaard.
- In 2024 is vrijwel de gehele energiehuishouding groen, richting 2030 wordt via autonome vervanging de energiehuishouding 100% groen.

Een gemeenschappelijk energiebedrijf

- Zwolle is een participant
- GEB kan voertuig zijn om meerdere doelstellingen te bereiken
- Grip op waardeketen, continuïteit en onbeperkte toegang tot energie
- Sturing op bovenstaande “rendement” met kansen voor sociaal, economisch e.d. (marge waardeketen naar participanten)
- Lokaal energieleveringsbedrijf met programmaverantwoordelijkheid (handel, vraag en aanbod)
- Verder uitwerken; inspeland op projectmatige (en collectieve) aanpak langs organisaties, doelgroepen en gebieden.

Op naar een
mooie
toekomst!